

Tình trạng cách biệt giàu nghèo ở Việt Nam đã được chính thức nêu ra tại một hội nghị cấp nhà nước trong thời điểm nhiều người đang chuẩn bị đón Tết cổ truyền Nhâm Thìn.

Một chung cư cao cấp vừa mọc lên bên cạnh dãy nhà ở chung cư dọc sông Sài Gòn (AFP photo)

Hiện tượng giàu bất thường

Tại hội nghị Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt Trận Tổ quốc Việt Nam, tổ chức ở Hà Nội hôm ngày 10 tháng giêng vừa qua, các đại biểu đã đề xuất vấn đề “phân hóa giàu nghèo ở Việt Nam đang diễn ra rất ghê gớm”, vì thế đã số người lao động sống gặp khó khăn trong dịp lễ Tết năm nay.

Nhìn dưới góc độ sự phân hóa giàu nghèo rất rõ nét trong xã hội Việt Nam hiện giờ, giáo sư Tô Ngọc Lai, nguyên Viện trưởng Viện khoa học, Xã hội, căn cứ vào lịch sử của nước ta, phân tích như sau:

“Quá trình công nghiệp hóa, đô thị hóa và hiện đại hóa, để tiến tới xã hội công nghiệp đi tới xã hội công nghiệp là chủ yếu, thì sự phân hóa giàu nghèo là một hiện tượng không thể tránh khỏi, nó mang tính quy luật rồi. Hiện nay, quá trình phân hóa giàu nghèo là đáng sợ, ở đây có hai vấn đề, người ta hiện nay sống giàu có thì mới có quy luật tâm đầu tư. Có thể người giàu trở thành đại gia công nghệ, và phải có cái tư duy, chính điều đó đã trở thành tiêu chí làm giàu, nhưng nếu dân nghèo thì làm sao nên có mặt như thế này.”

Ở Việt Nam có hiện tượng tích lũy một cách hoang dã, đây là cái đáng sợ, trong đó có chuyện

Ở đây có cả nông dân, làm họ đau đớn vô cùng vì nông dân là người bị nạn nặng nhất trong hai cuộc kháng chiến, và là người hy sinh nhiều nhất, nhưng họ không thành quả cả đời thì đô thị họ nghèo, nông dân không được bao nhiêu.

Khi công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nhà nông bị bỏ mặc đói khổ, tức là mất tiếp liên tục quan trọng nhất, có thể họ được bù đắp số tiền, họ thu được lợi gì họ chưa có được, nhưng không phải ai có tiền cũng là tiền sinh sôi, nảy nở được, mất thời gian sau họ tàn gia đình, thất nghiệp.

Hiện nay tôi có những người giàu có lên một cách bất bình thường, đó là cán bộ nhà nước, và tôi là cái đó được hưởng pháp hóa.”

Mục sư Thân Văn Trường, cựu tù nhân lương tâm, nay là tiếng nói của dân nghèo, dân oan, những người chịu bất công, bị chèn ép thực rõ ràng những quan chức phung phí hàng tỉ đồng vào cạnh bên còn giờ lao động thì không làm sao xoay đủ tiền để vợ quê ăn Tết:

**“Hiện nay tôi có những người giàu có lên một cách bất bình thường, đó là cán bộ nhà nước, và tôi là cái đó được hưởng pháp hóa.
GS Trần Ngọc Lai**

“Mới đây chúng tôi có một quan chức tỉnh thôi, đánh ván cờ ăn thua tiền đồng, cỡ 5 triệu, tài sản, giá trị tiền bạc của dân đưa đầu tư vào những người đó. Đây là phần dân chúng nghèo chúng tôi thì kiếm hàng trăm ngàn đồng Việt Nam cũng rất vất vả. Chúng tôi sống trong những khu công nghiệp, thì biết anh chị em công nhân không dám về quê ăn Tết phải đi làm, đi tiền xe, tranh thủ, tiền đồng những ngày Tết kiếm thêm tiền. Đây là việc tiếp quản của người Việt Nam, Tết là dịp trở về đoàn tụ gia đình, nhưng mà rất đông anh chị em công nhân tiền kiếm, không thể có khả năng về quê. Cái phân cách giữa người giàu và nghèo là một cái hố rất sâu.”

Kể đó, nhà dân chủ Nguyễn Bức Truyến, nay không phải người tiền sinh sống ở Saigon, góp ý về sự phân hóa giàu nghèo trong xã hội Việt Nam hiện nay:

“Đến thời điểm này, khoảng cách giữa người giàu và nghèo rất lớn, có thể nói người nghèo có một thì

người giàu có tới 99 lần nhỏ hơn. Tình hình kinh tế Việt Nam, năm qua rất suy sụp, người lao động thì ngoài đồng ruộng họ đã thất nghiệp, những người thì công việc năm cũ họ thì nhu cầu doanh nghiệp không lớn, đành phải nghỉ thôi, hoặc chấp cho một số tiền nhỏ thì công việc. Cuộc sống của người lao động hiện giờ rất vất vả.”

Cách biệt giàu nghèo quá lớn

Giáo sư Tô Ngọc Lai đã chấp tới những nguyên nhân của thất nghiệp và sự phân hóa giàu nghèo mà báo chí xem là “rất ghê gớm”:

Một người mua bán vé chai ở Hà Nội. AFP photo “Làm giàu bất chính là do họ (cán bộ, viên chức) tham nhũng và tham nhũng được vì ở trong bộ máy quy định, đưa ra tiền, những tiền họ lấy bằng tiền thêm quy định, đó là một quy luật kinh tế, tôi thấy việc này hoàn toàn đúng. Nếu phân tích xã hội là do chiếm công vô tội, lấy của, móc hôi, những cái của dân đóng thuế, trở thành sở hữu riêng của mình, làm giàu một cách bất chính và bất chính, gây nên sự phân biệt, một bất công xã hội lớn, là một nguy cơ đối với đất nước.”

Chênh lệch giàu nghèo thì hiện rõ nét hơn trong dịp tết cổ truyền khi mà mọi người đều phải lo sắm sửa để mừng nhà ông bà, tổ tiên. Vì cuộc sống khá chật vật, dân lao động sẽ không đón Tết như mọi năm. Ông Nguyễn Bức Truyền nhận xét:

“Vì là Tết truyền thống nên nhà nào cũng sẽ cố gắng mừng năm mới, nhưng ăn như thế nào mới là quan trọng. Có nhu cầu gia đình cũng chỉ nghĩ ăn Tết một ngày, rồi phải lăn ra để ngủ không ăn. Tôi có cảm tưởng Tết năm nay rất ảm đạm.”

Một công nhân viên ở Gia Định cho biết tình hình cuộc sống đón Xuân vẫn bình thường:

“Thấy bình thường, nói chung là năm nào cũng vậy không có gì khác. Nhà nào có bán hàng bình thường giá cho người công nhân, giá cả cũng đỡ đỡ một chút rồi người ta thành phố.”

Về những cách khác nhau tình hình chênh lệch, một công nhân, giáo sư Trường Lai cho đó là một bài toán khó có đáp số, nhưng không phải là một vấn đề không giải thoát:

“Vì là Tết truyền thống nên nhà nào cũng sẽ có gói mứt năm mới, nhưng ăn như thế nào mới là quan trọng. Có nhiều gia đình cũng nghĩ ăn Tết một ngày, rồi phải lần ra để người ta ăn. Ô. Nguyễn Bắc Truyển

Đäng Ngäi đàn bà mua bán ve chai ở Hà Nội

“Con đường nào cũng có một lối ra, vấn đề là người ta có quyết tâm tìm lối ra hay không? Lối ra không đến giờ, bởi vì khi người ta đã có nhu cầu thì không ai thể bỏ cái quy định và tiền đó cả. Tiền này do tham nhũng, do bất chính, do nhu cầu thị trường khác nhau, ai cũng biết nhưng xã lý không dễ dàng, để chúng tham nhũng, chúng bất công, phân hóa xã hội gay gắt, cách giải quyết là gì? Chưa có cách đưa vào dân, phải mở rộng dân chúng ra, lắng nghe ý kiến của giới trí thức, nhưng người ta có lòng trí, giải trí, quyết tâm thay đổi cơ chế, thay đổi cách quản lý, mới mong họ nhận được phân hóa xã hội, giải quyết nạn tham nhũng, chí công vô tư, làm vậy mới giải quyết được sự chênh lệch quá đáng giữa giàu nghèo.”

Tại hội nghị Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt Trận Tổ quốc Việt Nam, tại thành phố Hà Nội, ngoài các vấn đề phân hóa giàu nghèo, tham nhũng, suy thoái chính trị, đề cập đến những vấn đề mà một số cán bộ, đảng viên, người dân cũng lưu ý là báo cáo của Mặt Trận Tổ quốc năm 2011 chưa thể giải quyết được các bức xúc của người dân.